

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА ТА
АНГЛІЙСЬКА МОВА І ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА)

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(зі змінами)

за спеціальністю: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

предметною спеціальністю: 014.01 Середня освіта (Українська мова і
література)

галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Вчитель-бакалавр (Середня освіта (Українська мова і
література) і Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ЦДУ ім. В. Винниченка

Голова вченої ради

_____ / Соболев Є.Ю./

(протокол №10 від «22» квітня 2024 р.;

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2024 р.

(наказ № 78/1-ун від «22» квітня 2024 р.)

Ректор _____ / Соболев Є.Ю./

Зі змінами, затвердженими вченою радою
протокол №14 від «26» травня 2025 р.

_____ / Соболев Є.Ю./

Введено в дію наказом ректора
ЦДУ імені Володимира Винниченка
№83-ун від «27» травня 2025 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА ТА
АНГЛІЙСЬКА МОВА І ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА)
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою ОП

керівник робочої групи – кандидат філологічних наук,

доцент, доцент кафедри української філології та журналістики

ЦДУ ім. В. Винниченка

 Людмила КРИЧУН

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри української філології

та журналістики ЦДУ ім. В. Винниченка

завідувач кафедри, кандидат філологічних наук, доцент

 Ольга КИРИЛЮК

протокол № 9 від «29» березня 2024 р.

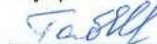
внутрішні стейкхолдери:

ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради факультету

української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій

ЦДУ ім. В. Винниченка

 Олена ГАБЕЛКО

протокол № 6 від «19» квітня 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

завідувач відділу забезпечення якості

та цифрового супроводу освіти ЦДУ ім. В. Винниченка

доктор педагогічних наук, професор

 Наталія ПОДОПРИГОРА

«19» квітня 2024 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ ЗМІН

Освітньо-професійної програми

«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Кваліфікація: Вчитель-бакалавр (Середня освіта (Українська мова і література) і Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література))

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою ОП

керівник робочої групи кандидат філологічних наук,

доцент, доцент кафедри української

філології та журналістики Л. П. Кричун

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри української філології та журналістики

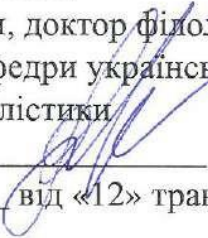
ЦДУ ім. В. Винниченка

завідувача кафедри, доктор філологічних наук,

доцент, доцент кафедри української

філології та журналістики

О.Л. Кирилюк

Протокол № _11-а_ від «12» травня 2025 р.

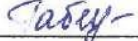
ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради факультету

української філології, іноземних мов і соціальних комунікацій

ЦДУ ім. В. Винниченка

О.М. Габелко

Протокол № _8_ від « 14 » травня 2025 р

ПОГОДЖЕНО

в.о. керівника відділу забезпечення якості

та цифрового супроводу освіти

ЦДУ ім. В. Винниченка

Кандидат філологічних наук,

доцент І.В. Жигора

Передмова

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література та англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта» та галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка» (далі – ОП).

ОП розроблена на основі Національної рамки кваліфікацій, затвердженої та введеної в дію Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р.

Зважаючи на підготовку здобувачів освіти до працевлаштування, ОП розроблена з урахуванням вимог таких чинних документів:

Законів України «[Про освіту](#)» та «[Про повну загальну середню освіту](#)».

Професійного стандарту за професією “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.12.2020 № [2736](#).

Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України № [988-р](#) від 14.12.2016.

Постанови «Про затвердження Порядку проведення базової загальношкільської підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських від 21 червня 2024 року №734. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/1ds> .

Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку проведення базової загальношкільської підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» від 21 червня 2024 року № 734 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>.

За рекомендаціями стейкхолдерів до ОП були внесені зміни та доповнення.

Розроблено робочою групою у складі:

1. *Кричун Людмила Петрівна* – гарант освітньої програми, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

2. *Михида Сергій Павлович* – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

3. *Нестеренко Тетяна Анатоліївна* – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

4. *Апалат Ганна Павлівна* – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

5. *Демешко Катерина Сергіївна* – директор комунального закладу "Ліцей "Новенський" Кіровоградської міської ради Кіровоградської області.

6. *Тараненко Анастасія Геннадіївна* – здобувачка вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта Українська мова і література (освітній ступінь «Бакалавр»).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Межов Олександр Григорович, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Толмач Наталія Іванівна, учитель-методист вищої категорії КЗ "Ліцей №1 Долинської міської ради " Кіровоградської області.

1. Профіль освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література) зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій кафедра української філології та журналістики
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Бакалавр, Галузь знань – А Освіта, Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); Предметна спеціальність: А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) Професійна кваліфікація: Вчитель-бакалавр (Середня освіта (Українська мова і література) і Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література).
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Акредитована Сертифікат про акредитацію спеціальності УД12017244, дійсний до 01.07.2026
Цикл/ рівень	Перший (бакалаврський) рівень: НРК України – 6 рівень, FQ ENEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень

Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, або освітнього ступеня молодшого бакалавра, або особи, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план
Мова(и) викладання	Українська. Освітні компоненти спеціальності Середня освіта (Англійська мова) викладаються англійською.
Термін дії освітньої програми	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення освітньої програми
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	www.cuspu.edu.ua

2 – Мета освітньо-професійної програми

Формування особистості та комплексна підготовка конкурентоспроможних вчителів української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури, із високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності, здатних жити й творити в інформаційному суспільстві, глобальному світовому середовищі, бути громадянином Європи і світу та одночасно відданим патріотом української держави, речником національних інтересів, спроможних працювати на рівні сучасних освітньо-виховних технологій в умовах інтеграції в загальноєвропейське співтовариство, які володіють професійно вагомими рисами особистості вчителя, уміють розв'язувати типові професійні завдання щодо організації та здійснення навчально-виховного процесу з української мови і літератури, а також англійської мови і зарубіжної літератури.

3 – Характеристика освітньо-професійної програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))

Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна область освітньо-професійної програми: об'єктами вивчення та професійної діяльності бакалавра є *освітній процес з української мови та літератури, англійської мови і зарубіжної літератури* (зокрема дидактичні принципи навчання в освітньому закладі; методи і прийоми навчання; типи уроків; методика проведення позакласної роботи; норми оцінювання усних відповідей та письмових робіт учнів); *українська мова* (у теоретичному, практичному, синхронному, діахронному, аспектах); *українська художня література й усна народна творчість* (у теоретичному та історико-культурному аспектах); жанрово-стильові різновиди текстів; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі; історія, теорія та сучасний стан *англійської мови* (з методикою її навчання), історія *зарубіжної літератури* та методика її навчання.

Орієнтація освітньої програми

Програма ґрунтується на сучасних наукових підходах до опанування фундаментальних знань із фахових дисциплін та методик навчання української й англійської мов, української і зарубіжної літератур в ЗЗСО, на традиційних та інноваційних засадах розв'язання проблем навчання і виховання здобувачів освіти засобами мови і літератури.

**Основний фокус
освітньої програми та
спеціалізації**

Професійна підготовка вчителя української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної Літератури ЗЗСО, орієнтованих на виконання реформи МОН України «Нова українська школа».

Особливості програми	Особливістю програми є поєднання різних філологічних векторів у сфері середньої освіти, як-то: підготовка майбутніх учителів української та англійської мов, української та зарубіжної літератур. Такий напрям професійної освіти сприятиме формуванню фахівців, здатних до розуміння й упровадження євроінтеграційних процесів у сучасному українському освітньому середовищі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Заклади загальної середньої освіти (вчитель української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури) Відповідно до Класифікатора професій України (ДК 003:2010): 2320 Вчитель середнього навчально-виховного закладу
Подальше навчання	Продовження освіти за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти та/або набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на основі студентоцентрованого, практико-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного та міждисциплінарного підходів. Викладання передбачає проведення лекцій, семінарських, практичних та тренінгових занять, самостійну роботу, групове та індивідуальне консультування, індивідуальний супровід науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. Навчання відбувається через проходження різноманітних видів практик. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації, вбудовані до системи управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати, сервіси Google Workspace for Education тощо.

<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання результатів навчання за освітньою програмою здійснюється на принципах об'єктивності, системності, відкритості, прозорості, доступності, з урахуванням індивідуальних можливостей студентів. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано/не зараховано) та кредитна трансферно-накопичувальна (100-бальна) система (ЄКТС), яка передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності.</p> <p>Контрольні заходи оцінювання включають поточний та підсумковий контроль.</p> <p>Основні форми поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань здобувачів освіти визначаються робочою програмою дисципліни. Іспити/заліки з освітніх компонентів, поточне тестування, перевірка практичних завдань, звітів з практик, результатів неформальної освіти за наявністю, атестація.</p> <p>Основні форми підсумкового контролю: семестровий контроль (семестровий екзамен, диференційований залік або залік), атестація.</p> <p><i>Система оцінювання будується на умовах академічної доброчесності та прозорості.</i></p>
<p align="center">6 – Перелік компетентностей випускника, спільних для всіх предметних спеціальностей</p>	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері середньої освіти, що передбачає ґрунтовне переосмислення наявних та створення нових цілісних знань із теорії та історії української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури та методики їхнього навчання, готовність до впровадження освітніх інновацій та характеризується невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.</p>

**Загальні
компетентності (ЗК) .**

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

ЗК13. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК14. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК15. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК16. Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.

ЗК17. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів.

Додаткові загальні компетентності, визначені
програмою навчальної дисципліни «**Теоретична
підготовка БЗВП**»

ЗК* Здатність захищати Батьківщину**

*Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затверджений постановою КМУ від 21.06.2024 № 734;

Лист Генерального штабу ЗСУ від 01.05.2025 №300/1/С/3679 «Про погодження програм»;

Лист МОН України Про запровадження базової підготовки здобувачів освіти» від 14.03.2024 №1/4893-25.

** Дисципліна «**Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки**» (БЗВП) – є обов’язковою для здобувачів вищої освіти чоловічої статі віком 18-25 років (жіночої статі – за власним бажанням), які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти.

Відповідно до ст.101 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу» базова підготовка проводиться з метою здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов’язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. БЗВП є елементом підготовки громадян до військової служби, як першої складової військового обов’язку громадян, визначеного ст.1 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу»;

Відповідно до част. 4-ї ст.101 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу», п.7 Порядку базова підготовка включається до освітніх програм і навчальних планів закладів вищої освіти усіх форм власності як окрема навчальна дисципліна і складається з теоретичної підготовки в обсязі 3 кредитів ЄКТС, яка проводиться в цих закладах освіти, та практичної підготовки в обсязі 7 кредитів ЄКТС. «Теоретична підготовка БЗВП» як окрема навчальна дисципліна на підставі закону включається закладами освіти до освітніх програм і навчальних планів денної та дуальної форм здобуття освіти в обсязі трьох кредитів ЄКТС.

«Теоретична підготовка БЗВП», як вибіркова дисципліна, може включатись в спеціальний додатковий розділ опису освітньої програми, який не передбачений прямо в част. 1-й ст.91 Закону України «Про вищу освіту».

<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність формувати в учнів ключові та предметні компетентності та здійснювати міжпредметні зв'язки.</p> <p>ФК 2. Здатність оперувати основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.</p> <p>ФК 4. Здатність відшукувати ефективні шляхи мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).</p> <p>ФК 5. Здатність забезпечити охорону життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.</p> <p>ФК 7. Здатність критично аналізувати, діагностувати й коригувати власну педагогічну діяльність, оцінювати педагогічний досвід.</p> <p>ФК* Додаткові спеціальні компетентності, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП»</p> <p>Українська ідентичність: «Розуміння ключових аспектів української національної ідентичності, включаючи мову, культуру, традиції, державний устрій та історичні постаті».</p> <p>Психологічна стійкість: «Володіння техніками та методами саморегуляції для підтримки психологічної стійкості».</p> <p>Тактична розвідка та озброєння: «Знання розвідувальних ознак розташування військової техніки противника та основних засобів ураження, які він застосовує».</p> <p>Зв'язок та комунікація: «Розуміння основних способів зв'язку, тактичних сигналів, правил переговорів та дій при застосуванні РЕБ».</p> <p>Захист від надзвичайних ситуацій: «Знання ознак ядерного вибуху, хімічної атаки, застосування біологічної зброї, засобів захисту та дій на зараженій місцевості».</p> <p>Орієнтування та навігація: «Вміння орієнтуватися на місцевості за допомогою різних засобів, включаючи небесні світила, компас, карту».</p>
--	--

Інженерна підготовка та вибухові речовини: «Знання інженерного обладнання, маскуванню, мін, інженерних загороджень та заходів безпеки при поводженні з вибуховими речовинами».

Військовий статут та обов'язки: «Розуміння вимог статутів ЗСУ, обов'язків, прав та відповідальності військовослужбовців».

Домедична допомога та тактична медицина: «Володіння алгоритмами домедичної допомоги в умовах бою та принципами тактичної медицини».

Основи загальновійськового бою: «Знання основ бою, бойових можливостей підрозділів, тактики застосування БПЛА та дій в різних бойових ситуаціях».

Вогнева підготовка: «Знання характеристик зброї, принципів стрільби, правил спостереження, цілевказівки та заходів безпеки».

Пересування та виживання: «Вміння організовувати переміщення на контрольованій противником території та забезпечувати життєдіяльність в автономних умовах».

Міжнародне гуманітарне право: «Розуміння основних термінів та понять МГП, а також відповідальності за порушення його норм».

**Предметні
компетентності (ПК)**

ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетентності в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ПК 3. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПК 4. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ПК 5. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду.

ПК 6. Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять з української мови та літератури.

ПК 7. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ПК 8. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про англійську мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні, а також знання з теорії та історії англійської мови.

ПК 9. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ПК 10. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті розвитку літератури, історії, культури, у тому числі здатність орієнтуватися в політичній, економічній, соціальній та культурологічній сферах життєдіяльності Великої Британії та США; використовувати знання англійської мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, загальної і мовленнєвої культури учнів, їхньої моралі, міжкультурної толерантності, ціннісних орієнтацій у сучасному полікультурному суспільстві.

ПК 11. Здатність моделювати, прогнозувати та організовувати процес навчання англійської мови й зарубіжної літератури відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, використовуючи різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ПК 12. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики, методи, технології та засоби навчання англійської мови та зарубіжної літератури, виховання і розвитку учнів.

7 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання, спільних для всіх предметних спеціальностей

Програмні результати навчання (ПРН)

<p>Знання (ЗН)</p>	<p>ПРЗ 1. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.</p> <p>ПРЗ 2. Знати закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</p> <p>ПРЗ 3. Знати та розуміти принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</p> <p>ПРЗ 4. Знати та розуміти особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовувати диференціацію навчання, організувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.</p> <p>ПРЗ 5. Знати державний стандарт загальної середньої освіти.</p> <p>ПРЗ 6. Знати сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови та літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.</p>
	<p>ПРЗ 7. Знати й розуміти систему англійської мови, теорію та історію англійської мови, аналізувати мовні одиниці, характеризувати мовні явища та процеси, що їх зумовлюють, а також застосовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПРЗ 8. Знати норми англійської мови і вміти використовувати їх в практичній діяльності.</p> <p>ПРЗ 9. Знати специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, художні твори класики й сучасності; аналізувати твори зарубіжної художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі; у тому числі знати особливості політичної, економічної, соціальної та культурологічної сфер життєдіяльності Великої Британії та США.</p>

Уміння (УМ)

ПРУ 1. Оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРУ 2. Використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності.

ПРУ 3. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРУ 4. Добирати й застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків

ПРУ 5. Практично реалізувати положення державного стандарту загальної середньої освіти.

ПРУ 6. Пояснювати особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнювати мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРУ 7. Застосовувати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРУ 8. Працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРУ 9. Використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Комунікація (КОМ)	<p>ПРК 1. Володіти формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміти відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.</p> <p>ПРК 2. Гарантувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді.</p> <p>ПРК 3. Організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.</p> <p>ПРК 4. Цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.</p> <p>ПРК 5. Володіти комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРК 6. Добирати і застосовувати сучасні та ефективні методики, методи, технології та засоби навчання англійської мови та зарубіжної літератури.</p>
--------------------------	--

**Автономія і
відповідальність
(АіВ)**

ПРА 1. Удосконалювати з високим рівнем автономності й систематично набуті під час навчання знання й навички, слідкувати за новими тенденціями в обраній галузі.

ПРА 2. Приймати рішення, ґрунтуючись на вироблених ціннісних орієнтирах, популяризувати та захищати основні духовні надбання національної культури.

ПРА 3. Ефективно організовувати, аналізувати, об'єктивно оцінювати, а також нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.

ПРА 4. Забезпечувати охорону життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ПРА 5. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПРА 6. Організовувати процес навчання англійської мови й зарубіжної літератури, використовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ПРН*

Додаткові результати навчання, визначені програмою навчальної дисципліни

**«Теоретична підготовка базової
загальновійськової підготовки»**

Психологічна допомога: «Вміння надавати першу психологічну допомогу та самопомогу в стресових ситуаціях»;

Аналіз інформації: «Здатність аналізувати інформацію, отриману в результаті спостереження, для прийняття обґрунтованих рішень»;

Зв'язок та комунікація: «Вміння використовувати основні засоби зв'язку, тактичні сигнали та усувати типові несправності радіостанцій»;

Захист від надзвичайних ситуацій: «Вміння використовувати протигаз та захисний комплект, а також діяти за сигналом «Хімічна тривога»;

Орієнтування та навігація: «Вміння орієнтуватися на місцевості за картою та без неї, планувати маршрути та рухатися за ними»;

Інженерна підготовка: «Вміння облаштовувати одиночні та парні окопи, а також маскувати позиції»;

Військовий статут та дисципліна: «Вміння дотримуватися вимог статутів ЗСУ та застосовувати їх у повсякденній діяльності»;

	<p>Домедична допомога та евакуація: «Вміння евакуювати поранених різними способами, надавати першу допомогу при пораненнях, кровотечах та отруєннях, а також здійснювати медичну евакуацію»;</p> <p>Ведення бойових дій: «Вміння виконувати обов'язки солдата в оборонному та наступальному бою, знищувати бронетехніку противника, маневрувати на полі бою та діяти при різних видах атак»;</p> <p>Вогнева підготовка: «Вміння застосовувати зброю, проводити її перевірку та пристрілювання, а також метати ручні гранати різних типів»;</p> <p>Виживання та автономність: «Вміння організувати місця розташування підрозділу, протидіяти впливу природних умов та виживати в автономних умовах»;</p> <p>Поводження з військовополоненими: «Вміння дотримуватися норм поведження з військовополоненими»</p>

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Реалізацію освітньо-професійної програми забезпечують на 100% фахівці вищої та найвищої кваліфікації, з-поміж яких професори, доктори наук та доценти, кандидати наук.</p> <p>Це підтверджується наявністю штату кваліфікованих науково- педагогічних працівників, які мають відповідну освіту та досвід роботи.</p> <p>Науково-педагогічні працівники, що забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти, відповідають освітнім компонентам ОП, що викладаються, мають відповідну освітню та професійну кваліфікацію, необхідний науково-педагогічний стаж, є авторами навчальних посібників, наукових статей, монографій, беруть активну участь у науково-практичних заходах, мають свідоцтва про реєстрацію авторського права. Освітній процес за даною освітньою програмою забезпечують доктори наук, професори, кандидати наук, доценти. НПП, які забезпечують навчальний процес на ОП регулярно проходять підвищення кваліфікації та стажування. З метою підвищення фахового рівня усі науково-педагогічні працівники, не менше ніж раз на п'ять років, проходять стажування (Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ЦДУ (http://surl.li/kbbre), (Положення про академічну мобільність науково-педагогічних працівників ЦДУ (http://surl.li/kmrdc). Науковий рівень кваліфікації професорсько-викладацького складу, які забезпечують викладання дисциплін, відповідає вимогам п. 35, п. 37 та п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.</p> <p>До навчального процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької, управлінської, інноваційної, творчої роботи та роботи за фахом.</p>
------------------------------------	---

<p>Матеріально технічне забезпечення</p>	<p>Здобувачі мають вільний доступ до матеріально-технічних, навчально-методичних та інформаційних ресурсів.</p> <p>Площа приміщень для занять студентів – 10468,9 м². Готуватися до занять студенти можуть в аудиторіях No 202 (46,1 кв.м.), No 204 (46,6 кв.м.), (корпус No 4), обладнаних ПК (загалом 30 одиниць). Заняття на ОП проводяться в навчальному корпусі No 4 в обладнаних мультимедіа аудиторіях: No 214 (200 кв.м.) - лекційна, No 205 (31,4 кв.м.), 502 (64,6 кв.м.), 503 (65,2 кв.м.), 510 (62,9 кв.м.). У ЗВО діє бібліотечний комплекс площею 2186,9 м² із читальними залами площею 577,6 м² на 360 місць.</p> <p>Наявна матеріально-технічна база та інформаційне забезпечення відповідає нормативним вимогам і забезпечує досягнення визначених в ОП цілей і ПРН з набуття теоретичних знань та формування загальних і спеціальних навичок (https://cutt.ly/3862PNM, http://surl.li/ggmpm). Студенти повною мірою забезпечені соціальною інфраструктурою (http://surl.li/kuofy) : 3 гуртожитки, санаторій-профілакторій «Юність», медичний пункт, спортивні та актові зали, база відпочинку «Буревісник», Мовний центр, їдальні, Психологічна служба тощо. Усі навчальні аудиторії університету, а також інші інфраструктурні приміщення та об'єкти, відповідають санітарно-гігієнічним нормам.</p> <p>Є доступу до мережі Інтернет, діє Wi-Fi.</p>
---	--

<p>Інформаційне та навчально методичне забезпечення</p>	<p>Освітня підтримка здобувачів вищої освіти в ЦДУ здійснюється шляхом надання доступу до сучасного обладнання, наукових матеріалів, навчальних матеріалів, розміщених на сайті університету та факультету, а також на платформі GoogleClassroom та в репозиторії університету (http://dspace.cuspu.edu.ua/jspui/). На основі системи Ірбіс функціонує електронний каталог наукової бібліотеки університету, навчально-методичну базу загальним обсягом 200 Гб електронних посібників, навчальних матеріалів, додаткової літератури. Для кожного здобувача створюється персональний акаунт в домені @cuspu.edu.ua, який дає можливість отримати доступ до всіх навчальних матеріалів з будь-якої точки, підключеної до мережі Internet. ЗВО долучає здобувачів до світових освітніх онлайн платформ Coursera, Udemy, Edx. Функціонує система управління навчанням Moodle-ЦДУ (http://moodle.kspu.kr.ua/) та гіпертекстове середовище Вікі ЦДУ (https://cutt.ly/d3HzXuz), віртуальне навчальне середовище Хмарка-ЦДПУ: https://owncloud.kspu.kr.ua/</p> <p>Створена та успішно функціонує система змішаного / дистанційного навчання (за потреби) на платформі Google Classroom в корпоративному домені @cuspu.edu.ua, використовуються засоби соціальної комунікації.</p> <p>Освітній процес забезпечений навчально-методичними матеріалами для вивчення дисциплін, переліком завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін, програми з практик, методичними рекомендаціями щодо написання кваліфікаційних робіт, критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів.</p> <p>На офіційному веб-сайті розміщена інформація про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, навчальні плани, графіки освітнього процесу.</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Передбачає можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/mDXY5, а також положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/nwxO9.</p> <p>Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн курси на освітніх платформах. «Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка здобувачам вищої освіти з території, на яких ведуться активні бойові дії» https://shorturl.at/lxyCI.</p>

Міжнародна кредитна мобільність	Програма розвиває перспективи стажування та участі в науково-дослідних проєктах та програмах академічної мобільності за кордоном. Відповідно до «Положення про програму обміну студентами на навчання на підставі міжнародних Угод про співпрацю» https://shorturl.at/CRT06 та «Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/bsuDY
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Історія та культура України	4	Екзамен, залік
ОК 2	Філософія	3	Екзамен
ОК 3	Інформаційно-комунікаційні технології	3	Залік
ОК 4	Права людини та громадянське суспільство в Україні	3	Залік
ОК 5	Фізичне виховання	4	Залік
ОК 6	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці в галузі/Теоретична підготовка БЗВП*	3	Залік
ОК 7	Психологія	4,5	Екзамен, залік
ОК 8	Педагогіка та інклюзивна освіта	10	Екзамен, залік

OK 9	Вікова фізіологія та здоров'я дітей і підлітків	3	Залік
OK 10	Вступ до мовознавства	3	Екзамен
OK 11	Вступ до літературознавства	3	Екзамен
OK 12	Українська діалектологія та історія мови	4	Залік
OK 13	Шкільний курс української мови та літератури	3	Залік
OK 14	Методика навчання української мови та літератури	4	Екзамен
OK 15	Практикум з методики навчання української мови та літератури	4	Залік
OK 16	Сучасна українська літературна мова	14,5	Екзамен, залік
OK 17	Історія української літератури в т.ч. фольклор	18,5	Екзамен, залік
OK 18	Англійська мова	3	Залік
OK 19	Практичний курс англійської мови	17,5	Екзамен, залік
OK 20	Країнознавство Великої Британії та США	3	Залік
OK 21	Практична фонетика англійської мови	3	Залік
OK 22	Практична граматики англійської мови	5	Залік
OK 23	Методика навчання англійської мови	3	Залік
OK 24	Література Англії	3	Екзамен
OK 25	Історія зарубіжної літератури	10	Залік Екзамен
OK 26	Методика навчання зарубіжної літератури	3	Залік

ОК 27	Теоретичний курс англійської мови	3,5	Екзамен
Курсові роботи			
ОК 28	Курсова робота з предметної спеціальності (з української мови)	1,5	Залік диф.
ОК 29	Курсова робота з предметної спеціальності (з української літератури)	1,5	Залік диф.
ОК 30	Курсова робота з методики фаху	1,5	Залік диф.
Практична підготовка			
ОК 31	Навчальна практика-тренінг "Проектна діяльність у мовно-літературній галузі НУШ"	3	Залік
ОК 32	Навчальна пропедевтична практика з психології	1,5	Залік
ОК 33	Навчальна пропедевтична практика з педагогіки	1,5	Залік
ОК 34	Пропедевтична практика з фаху	1,5	Залік
ОК 35	Виробнича практика педагогічна у закладах освіти	7,5	Залік диф.
ОК 36	Виробнича практика педагогічна у закладах освіти	10,5	Залік диф.
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		175,5	
Вибіркові дисципліни (вільний вибір студента)			
ВК	Дисципліни з переліку	60	Залік

А 1	Підготовка та складання кваліфікаційного екзамену за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) відповідно до програмних результатів навчання	3	
А 2	Кваліфікаційний екзамен за предметною спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література) (із зазначенням мови) 014.021 Англійська мова та література відповідно до програмних результатів навчання	1,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:		240	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (українська мова і література та англійська мова і зарубіжна література) за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), галузі знань 01 Освіта/Педагогіка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проводиться у формі кваліфікаційних екзаменів і завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра середньої освіти із присвоєнням кваліфікації: вчитель української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури.

Атестація здійснюється відкрито й публічно.

Таблиця 2 Матриця відповідності програмних результатів компонентам освітньо-професійної програми

Назва ОК	ПРН*	ЗНАННЯ (ЗН)									УМІННЯ (УМ)									КОМУНІКАЦІЯ (КОМ)						АВТОНОМІЯ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ (АіВ)						
		ПР 31	ПР 32	ПР 33	ПР 34	ПР 35	ПР 36	ПР 37	ПР 38	ПР 39	ПР У1	ПР У2	ПР У3	ПР У4	ПР У5	ПР У6	ПР У7	ПР У8	П Р У 9	ПР К1	ПР К2	ПР К3	ПР К4	ПР К5	ПР К6	ПР А1	ПР А2	ПР А3	ПР А4	ПР А5	ПР А6	
ОК1											+	+	+					+						+				+			+	
ОК2											+	+	+					+						+				+	+		+	
ОК3				+	+						+			+				+									+					
ОК4					+						+	+	+					+						+			+	+			+	
ОК5					+															+	+			+						+		
ОК6	+		+		+	+							+								+			+						+		
ОК7		+	+		+	+					+		+	+	+			+		+	+	+	+				+	+	+			
ОК8		+	+	+	+	+					+	+	+	+	+			+		+		+	+				+	+	+	+		
ОК9			+		+						+		+								+						+			+		
		ПР 31	ПР 32	ПР 33	ПР 34	ПР 35	ПР 36	ПР 37	ПР 38	ПР 39	ПР У1	ПР У2	ПР У3	ПР У4	ПР У5	ПР У6	ПР У7	ПР У8	П Р У 9	ПР К1	ПР К2	ПР К3	ПР К4	ПР К5	ПР К6	ПР А1	ПР А2	ПР А3	ПР А4	ПР А5	ПР А6	
ОК10		+					+				+					+		+							+		+	+				
ОК11							+			+	+	+	+			+	+	+									+					
ОК12											+					+		+						+	+		+	+				
ОК13		+	+	+	+	+					+			+	+			+	+	+	+						+	+	+			

OK14		+	+	+	+	+					+			+	+		+	+							+	+	+				
OK15		+	+	+	+	+					+			+	+		+	+							+	+	+				
OK16							+				+	+	+			+		+					+		+	+			+		
OK17										+	+	+	+			+	+	+					+		+	+			+		
OK18																															
OK19																															
OK20										+																					
OK21									+	+																					
OK22									+	+																					
		П 31	П 32	П 33	П 34	П 35	П 36	П 37	П 38	П 39	П Y1	П Y2	П Y3	П Y4	П Y5	П Y6	П Y7	П Y8	П Y9	П K1	П K2	П K3	П K4	П K5	П K6	П A1	П A2	П A3	П A4	П A5	П A6
OK23																									+					+	
OK24										+																					
OK25										+																					
OK26																									+					+	
OK27								+	+																						
OK28		+					+				+					+		+								+	+				
OK29		+					+			+	+					+	+	+								+	+				
OK30		+		+	+	+					+			+	+			+								+	+	+			
OK31			+	+	+	+	+				+			+	+			+							+	+	+	+	+	+	
OK32			+	+	+	+	+				+			+	+			+							+	+	+	+	+	+	
OK33			+	+	+	+	+				+			+	+			+						+		+	+	+	+		

		ПР 31	ПР 32	ПР 33	ПР 34	ПР 35	ПР 36	ПР 37	ПР 38	ПР 39	ПР У1	ПР У2	ПР У3	ПР У4	ПР У5	ПР У6	ПР У7	ПР У8	П Р У 9	ПР К1	ПР К2	ПР К3	ПР К4	ПР К5	ПР К6	ПР А1	ПР А2	ПР А3	ПР А4	ПР А5	ПР А6
ОК34		+	+		+	+					+				+			+			+		+			+	+				
ОК35		+		+	+	+					+				+			+			+	+	+	+			+	+	+		
ОК36		+		+	+	+	+			+	+			+	+	+	+	+			+	+		+	+	+	+	+			+

*(ЗК та ПРН обов'язкові для здобувачів вищої освіти-громадян України, які навчаються за денною формою здобуття освіти, і для яких згідно із Законом України "Про військовий обов'язок і військову службу" проходження базової загальновійськової підготовки є обов'язковим)

Опис програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів, практик
ІК, ЗК 1,ЗК 3,ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 9, ЗК 10, ЗК 16	ПРУ 1, ПРУ 2, ПРУ 3, ПРУ 8, ПРК 4, ПРА 2, ПРА 5	Історія та культура України
ІК, ЗК 1,ЗК 2,ЗК 3, ЗК 6 ЗК 7, ЗК 9, ЗК 10, ЗК 11, ЗК 13, ЗК 14	ПРУ 1, ПРУ 2, ПРУ 3, ПРУ 8, ПРК 4, ПРА 2, ПРА 3, ПРА 5	Філософія
ЗК 3,ЗК 5,ЗК 6, ЗК 7 ЗК 9, ЗК 11, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 17	ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРУ 1, ПРУ 4, ПРУ 8, ПРА 1	Інформаційно-комунікаційні технології
ЗК1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК5, ЗК6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 16, ЗК 17	ПРЗ 4, ПРУ 1, ПРУ 2, ПРУ 3, ПРУ 8, ПРК 4, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 5	Права людини та громадянське суспільство в Україні
ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 10, ЗК 14	ПРЗ 4, ПРК 1, ПРК 2, ПРК 4, ПРА 4	Фізичне виховання
ЗК 2, ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 10, ЗК 11, ЗК*, ФК 5	ПРН*, ПРЗ 2, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРУ 3, ПРК 2, ПРК 4, ПРА 4	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці в галузі/Теоретична підготовка БЗВП*
ІК, ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 13, ЗК 14, ЗК16, ФК 4	ПРЗ 1, ПРЗ 2, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРУ 1, ПРУ 3, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 8, ПРК 1, ПРК 2, ПРК 3, ПРК 4, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3	Психологія

ЗК 2, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 13, ЗК 14, ЗК15, ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 6, ФК 7	ПРЗ 1, ПРЗ 2, ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРУ 1, ПРУ 2, ПРУ 3, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 8, ПРК 1, ПРК 3, ПРК 4, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3, ПРА 4	Педагогіка та інклюзивна освіта
ЗК 2, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 6, ЗК7, ЗК 9, ЗК 10, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 13, ЗК14, ФК 4	ПРЗ 2, ПРЗ 4, ПРУ 1, ПРУ 3, ПРК 2, ПРА 1, ПРА 4	Вікова фізіологія та здоров'я дітей і підлітків
ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 16, ПК 2	ПРЗ 1, ПРЗ 6, ПРУ 1, ПРУ 6, ПРУ 8, ПРК 5, ПРА1, ПРА 2	Вступ до мовознавства
ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 16, ФК 4	ПРЗ 6, ПРЗ 9, ПРУ 1, ПРУ 2, ПРУ 3, ПРУ 6, ПРУ 7, ПРУ 8, ПРА 1	Вступ до літературознавства
ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 9, ЗК 10, ЗК 11, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 16, ПК 2, ПК 7	ПРУ 1, ПРУ 6, ПРУ 8, ПРК 4, ПРК 5, ПРА 1, ПРА 2	Українська діалектологія та історія мови
ІК, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 17, ФК 1, ФК 2, ФК 3, ПК 3	ПРЗ 1, ПРЗ 2, ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРУ 1, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 7, ПРУ 8, ПРК 1, ПРК 2, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3	Шкільний курс української мови та літератури
ІК, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 17, ФК 1, ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 7, ПК 1, ПК 3, ПК 5, ПК 6, ПК 7	ПРЗ 1, ПРЗ 2, ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРУ 1, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 7, ПРУ 8, ПРК 1, ПРК 2, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3	Методика навчання української мови та літератури
ІК, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 17, ФК 1, ФК 2, ФК 3, ФК 4, ПК 3, ПК 5, ПК 6, ПК 7	ПРЗ 1, ПРЗ 2, ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРУ 1, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 7, ПРУ 8, ПРК 1, ПРК 2, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3	Практикум з методики навчання української мови та літератури
ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 14, ЗК 16, ПК 2	ПРЗ 6, ПРУ 1, ПРУ 2, ПРУ 3, ПРУ 6, ПРУ 8, ПРК 5, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 5	Сучасна українська літературна мова
ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 9, ЗК 11, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 16, ПК 4	ПРЗ 9, ПРУ 1, ПРУ 2, ПРУ 3, ПРУ6, ПРУ 7, ПРУ 8, ПРК 4, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 5	Історія української літератури в т.ч. фольклор
ЗК 4, ПК 9	ПРУ 9	Англійська мова
ЗК 4, ПК 9	ПРУ 9	Практичний курс англійської мови
ЗК 4, ПК 10	ПРЗ 9	Країнознавство Великої Британії та США

ЗК 4, ПК 8, ПК 9	ПРЗ 8, ПРЗ 9	Практична фонетика англійської мови
ЗК 4, ПК 8, ПК 9	ПРЗ 8, ПРЗ 9	Практична граматики англійської мови
ПК 11, ПК 12	ПРК 6, ПРА 6	Методика навчання англійської мови
ЗК 4, ПК 10	ПРЗ 9	Література Англії
ПК 10	ПРЗ 9	Історія зарубіжної літератури
ПК 11, ПК 12	ПРК 6, ПРА 6	Методика навчання зарубіжної літератури
ЗК 4, ПК 8	ПРЗ 7 ПРЗ 8	Теоретичний курс англійської мови
ЗК 3, 11, ЗК 13, ЗК 14	ПРЗ 1, ПРЗ 6, ПРУ 1, ПРУ 6, ПРУ 8, ПРА 1, ПРА 2	Курсова робота з предметної спеціальності (з української мови)
ЗК 3, 11, ЗК 13, ЗК 14, ПК 4	ПРЗ 1, ПРЗ 6, ПРЗ 9, ПРУ 1, ПРУ 6, ПРУ 7, ПРУ 8, ПРА 1, ПРА 2	Курсова робота з предметної спеціальності (з української літератури)
ЗК 3, ЗК 5, ЗК 11, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 17, ФК 7, ПК 4	ПРЗ 1, ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРУ 1, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 8, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3	Курсова робота з методики фаху
ПК, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 16, ЗК 17, ФК 1, ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 6, ФК 7, ПК1, ПК 2, ПК 5, ПК 6, ПК 7	ПРЗ 2, ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРЗ 6, ПРУ 1, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 8, ПРК 3, ПРК 4, ПРК 5, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3, ПРА 4, ПРА 5	Виробнича практика педагогічна у закладах освіти
ПК, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 13, ЗК 14, ЗК 16, ЗК 17, ФК 1, ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 6, ФК 7, ПК1, ПК 2, ПК 5, ПК 6, ПК 7	ПРЗ 2, ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРЗ 6, ПРУ 1, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 8, ПРК 3, ПРК 4, ПРК 5, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3, ПРА 4, ПРА 5	Виробнича практика педагогічна у закладах освіти

ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 13, ЗК 14, ФК 2, ФК 3, ФК 5, ФК 6	ПРЗ 2, ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРЗ 6, ПРУ 1, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 8, ПРК 5, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3, ПРА 4, ПРА 5	Навчальна практика-тренінг "Проектна діяльність у мовно-літературній галузі НУШ"
ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 13, ЗК 14, ПК 5	ПРЗ 1, ПРЗ 2, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРУ 1, ПРУ 5, ПРУ 8, ПРК 2, ПРК 4, ПРА 1, ПРА 2	Навчальна пропедевтична практика з психології
ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 13, ЗК 14, ПК 5	ПРЗ 1, ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРУ 1, ПРУ 5, ПРУ 8, ПРК 1, ПРК 2, ПРК 3, ПРК 4, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3	Навчальна пропедевтична практика з педагогіки
ІК, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 13, ЗК 14, ПК 2, ПК 3, ПК 5	ПРЗ 1, ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРЗ 6, ПРЗ 9, ПРУ 1, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 6, ПРУ 7, ПРУ 8, ПРК 1, ПРК 2, ПРК 4, ПРК 5, ПРА 1, ПРА 2, ПРА 3	Пропедевтична практика з фаху

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта
(Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Рецензована освітньо-професійна програма складена відповідно до дескрипторів шостого рівня Національної рамки кваліфікацій і містить усі необхідні для цього виду документа позиції.

У ній визначено мету підготовки фахівців із напрямку 014 Середня освіта за визначеними предметними спеціалізаціями – українська мова і література та англійська мова і зарубіжна література, в основі якої – підготовка вчителів-філологів, здатних упроваджувати в сучасному українському закладі загальної середньої освіти розуміння необхідності євроінтеграційних процесів.

Визначена в ОПІ мета відповідає Місії й Стратегії Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, які оприлюднені на сайті ЗВО. А необхідність функціонування цієї Програми на теренах Кіровоградщини аргументована не лише факторами регіонального ринку праці, а й високим науково-педагогічним потенціалом групи забезпечення.

Якщо говорити про зміст і наповнення ОПІ освітніми компонентами, то вони збалансовані: дисципліни першого і другого фаху представлені в програмі порівну; мовний і літературний компоненти також урівноважені. Освітні компоненти психолого-педагогічного й методичного блоку дозволяють, на наш погляд, повною мірою реалізувати заявлені в ОПІ програмні результати навчання.

Освітня програма також містить дослідницький компонент, який закладено в трьох курсових роботах, рівномірно розподілених на другому, третьому та четвертому курсах.

*Ва. 108/04-21
18.03.2018*

Практична компонента Освітньо-професійної програми, на нашу думку, цілком аргументована; вона реалізується паралельно з вивченням ОК-пререквізитів і в комплексі дозволяє повною мірою опанувати необхідні компетентності й виробити передбачені розробниками ОПП програмні результати навчання.

У Програмі витримано вимоги чинного українського законодавства щодо розподілу кредитів ЄКТС між нормативним та вибірковими блоками; кваліфікація, яка присвоюється випускникам ОПП, відповідає Національному класифікатору України "Класифікатор професій" .

Тож, зважаючи на всі фактори, викладені вище, переконані, що реалізація рецензованої Освітньої програми забезпечить підготовку кваліфікованих учителів для закладів загальної середньої освіти за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література), а тому рекомендуємо її до впровадження.

Доктор філологічних наук,
професор кафедри української мови
та лінгводидактики

Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Олександр МЕЖОВ

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Проблема формування професійних компетентностей учителя-філолога наразі є однією з найактуальніших, оскільки з нею пов'язане оновлення шкільної гуманітарної освіти як комплексу знань про людину, її життєві настанови, фундаментальні морально-етичні якості тощо. Відповідно до чинних нормативних документів, професійна компетентність учителя української мови та літератури включає педагогічну, психологічну, лінгвістичну, мовну, комунікативну, фольклорну, літературну, етнокультурознавчу, методичну, інформаційну, дослідницьку підготовку й виявляється на високому рівні готовності філологів до педагогічної діяльності.

Освітні компоненти ОПП та порядок їх вивчення здобувачами ВО Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка переконує в тому, що на цій освітній програмі студенти здобудуть фундаментальну філологічну підготовку з двох мов – української та англійської – та з двох літератур – української й зарубіжної. Усе це, на нашу думку, дасть можливість реалізувати частину професійних компетентностей майбутнього філолога. А методична, теоретична й практична компоненти ОПП дозволять здійснити підготовку до майбутньої педагогічної діяльності. Кількість кредитів, визначених на різні види педагогічних практик, у тому числі й за програмою Нової української школи, переконує в тому, що здобувач освіти матиме можливість набутти педагогічну, психологічну, методичну та комунікативну професійні компетентності, які є визначальними в роботі педагогічного працівника закладу загальної середньої освіти.

*Зв. N 69/04-21
819. 26.03. 2019.*

Сформульовані в освітній програмі «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» результати навчання, що базуються на комплексі теоретичних знань та практичних умінь і навичок, відповідають шостому рівню Національної рамки кваліфікацій і є достатніми для успішного виконання професійних обов'язків студентами факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка за обраною спеціальністю.

Отже, освітня програма «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)», за якою здійснюється підготовка студентів бакалаврату, демонструє орієнтацію на набуття ключових компетентностей та створення ефективних механізмів їх провадження, забезпечує відповідні програмні результати навчання, які відповідають запитам до професійної підготовки вчителя нової формації.

Учитель-методист вищої категорії

КЗ «Ліцей №1 Долинської міської ради»

Кіровоградської області

 Наталія ТОЛМАЧ

*Згідно та особу Тамар Н.С.
вчитель української мови
та літератури КЗ «Ліцей №1
Долинської міської ради»
за підписом
Директор*

 Світларова Т.Б.